

1 Απριλίου 2017

Εορτασμός Εθνικών Επετείων 25ης Μαρτίου 1821 και 1ης Απριλίου 1955

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Θαύματα και θαυμαστά γεγονότα](#)

Το Ίδρυμα Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄ διοργάνωσε την Τρίτη, 28 Μαρτίου 2017, στο Πολιτιστικό του Κέντρο, εκδήλωση για τις εθνικές επετείους της 25ης Μαρτίου 1821 και της 1ης Απριλίου 1955.

Ο Υπουργός Εξωτερικών κ. Νίκος Κοτζιάς, στα πλαίσια της επίσκεψης του στην

Κύπρο, παραβρέθηκε στην εκδήλωση για τις Εθνικές Επετείους 25ης Μαρτίου και 1ης Απριλίου, στο Ίδρυμα Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄, στη Λευκωσία, στην οποία ήταν κεντρικός ομιλητής, παρουσία του Αρχιεπισκόπου Κύπρου κ.κ. Χρυσοστόμου Β΄, του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας Νίκου Αναστασιάδη, της πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας και άλλων επισήμων.

Ακολουθεί η ομιλία του Υπουργού Εξωτερικών κ. Νίκου Κοτζιά:

«Ευχαριστώ τον Μακαριότατο για την πρόσκληση του να έρθω στην Κύπρο και να εκθέσω τις σκέψεις μου, το χρέος μου απέναντι στην Κύπρο.

Η ορθοδοξία υπήρξε πάντα μια θρησκεία, ένα πιστεύω με οικουμενικό λόγο που αναγκάστηκε κάτω από τις συνθήκες της οθωμανικής αυτοκρατορίας να κατακερματιστεί σε εθνικές εκκλησίες και να εκπέμψει τον θεολογικό της λόγο μέσα από την πάλη για εθνική ανάταση. Για αυτό, ο ορθόδοξος πατριωτισμός ήταν πάντα ταυτόχρονα και οικουμενικός.

Πολλοί, εγκλωβισμένοι σε έναν δυτικόστροφο δογματισμό αναρωτιούνται πώς μπορεί η Εκκλησία να είναι πατριωτική και να συναντιέται με τον πολιτικό πατριωτισμό, ακόμα και ενός αριστερού;

Όσοι αναρωτιούνται με αυτό τον τρόπο, κάνουν (κατά τη γνώμη μου) δύο λάθη. Ενόστε δυσκολεύονται να αντιληφθούν τον πατριωτικό αγώνα και τον ταυτίζουν με έναν άκρατο εθνικισμό, αυτό που ονομάζουμε ως σωβινισμό.

Ο πατριωτισμός είναι κάτι εντελώς διαφορετικό από τον σωβινισμό. Ο πατριωτισμός αποτελεί στοιχείο της ταυτότητας του πολίτη, όπως είναι και το θρησκευτικό του αίσθημα. Η πάλη για αυτή την ταυτότητα είναι αναπόσπαστο κομμάτι εκείνου του αγώνα που ονομάζουμε πολιτιστικό. Οι «πολιτιστικοί πόλεμοι» αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι των μεγάλων κοινωνικών αγώνων και αντιπαραθέσεων, κύρια στη Γερμανία του 19ου αιώνα και στις ΗΠΑ του 20ου. . Είναι δε, σήμερα, παντού παρόντες.

Ο πατριωτισμός είναι η υπεράσπιση του χώρου όπου διασφαλίζεται η καθημερινότητα του πολίτη. Όπου καταγράφεται η υπερηφάνεια για τις κατακτήσεις της κοινότητας στην οποία ανήκει. Είναι, η συνέχεια και δημιουργική ανάπτυξη του πολιτισμού, των αρχών και αξιών όπου εδράζεται μια εθνική οντότητα οργανωμένη σε πολιτική οντότητα, κατά κανόνα σε κράτος.

Αντίθετα, ο σωβινισμός είναι η ψευδής αίσθηση της ανωτερότητας του φύλου, της φυλής, στην οποία ανήκει κάποιος έναντι του πολιτισμού και της ταυτότητας του άλλου. Αν ο πατριωτισμός είναι η θετική στάση απέναντι στο ίδιο, ο σωβινισμός

είναι η άρνηση και απόρριψη του άλλου, του διαφορετικού. Η πιο ακραία μορφή του σωβινισμού είναι ο ρατσισμός, το μίσος απέναντι σε αυτό το διαφορετικό. Κάθε πατριώτης οφείλει να έχει ανοικτό το μέτωπο απέναντι σε τέτοιου είδους μορφές και αντιλήψεις.

Πιστεύω βαθιά, ότι είναι λανθασμένη η άποψη που στο όνομα της πάλης για το πατρίο έδαφος, πολιτισμό, ιστορία και παραδόσεις, δείχνει ανοχή απέναντι στον ακραίο εθνικισμό. Όπως και αντίστροφα, είναι βαθιά αντιπαραγωγικό και επικίνδυνο όποιος στην καλοπροαίρετη διάθεση του να αντιπαλέψει σοβινιστικές εκδηλώσεις απορρίπτει τον πατριωτισμό.

Ελλάδα και Κύπρος ανήκουν στον Δυτικό και Ευρωπαϊκό πολιτισμό. Είναι παραγωγοί και μήτρα του. Υπήρξαν τμήμα του μεγάλου δημοκρατικού αρχαιοελληνικού πολιτισμού. Λαμπάδες που φώτιζαν στο διάβα της ιστορίας. Ήταν Δύση, αλλά δεν ήταν μόνο Δύση. Ήταν το σταυροδρόμι που παρήγαγε πολιτισμό με τον οποίο επηρεάστηκαν Ανατολή και Νότος. Ήταν το χωνευτήριο ανάπλασης των πολιτισμών που ερχόντουσαν από την ανατολή και τον Νότο. Η θέση τους αυτή ως παραγωγικό σταυροδρόμι μετεξελίχθηκε στην εποχή της φεουδαρχίας και της δημιουργίας μεγάλων εδαφικών και θαλάσσιων αυτοκρατοριών σε σταυροδρόμι μεγάλης γεωστρατηγικής σημασίας. Η Ελλάδα υπέστη την δυναστεία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και η Κύπρος τόσο της εδαφικής Οθωμανικής αυτοκρατορίας, όσο και της πιο νεωτερικής θαλάσσιας Βρετανικής.

Θέλω να υπογραμμίσω αυτή την αυτονόητη ιστορική πραγματικότητα, διότι όσο και αν μας συνδέουν πολλαπλοί δεσμοί με τη Δύση, δεν είμαστε ακριβώς το ίδιο με όλα τα κράτη της. Τα 2/3 από αυτά υπήρξαν φορείς και εκτελεστές αποικιοκρατίας. Όμως, εμείς όχι. Όχι μόνο, λοιπόν, δεν έχουμε κανένα λόγο να απολογούμαστε μαζί με την υπόλοιπη δύση για τα εγκλήματα της αποικιοκρατίας, αλλά ούτε στιγμή δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι υπήρξαμε θύματα αποικιοκρατικών αυτοκρατοριών. Κατά προέκταση, με βάση τον διεθνή νόμο, την ηθική της εποχής της δημιουργίας των εθνικών κρατών, την πίστη σε κοινές αρχές και αξίες, αλλά ακόμα και την μεταφυσική και την θρησκευτική της σημερινής εποχής, δεν τους χρωστάμε, αλλά μας χρωστάνε και είναι πρόπον, υποχρέωσή τους, να απέχουν από την άσκηση πραγματικών και ακόμα περισσότερο ανύπαρκτων δικαιωμάτων πάνω στο κορμί της Μεγαλονήσου και της Ελλάδας. Να απέχουν από εκδηλώσεις αλαζονείας απέναντί μας και πολύ περισσότερο από κάθε μορφής άσκηση βίας. Σε αντίθεση με το 1821 και το 1960, Ελλάδα και Κύπρος δεν είναι πλέον κράτη υπό διαμόρφωση, αλλά κράτη ισχυρά, ανεξάρτητα και μέλη πολλών εκ των σπουδαιότερων οργανισμών του σημερινού κόσμου. Κράτη που συνδιαμορφώνουν

με όλη την ΕΕ την πολιτική ως προς την ένταξη της Τουρκίας στην ΕΕ, την ενίσχυση του καθεστώτος της τελωνειακής Ένωσης Τουρκίας-ΕΕ, αλλά και την αποχώρηση του ΗΒ από την ΕΕ.

Είμαστε, πλέον, κρίνοντας και όχι κρινόμενοι. Είμαστε συναποφασίζοντες για ύψιστα εθνικά-κρατικά συμφέροντα τρίτων, όπως είναι τα κράτη που ανέφερα. Ιδιαίτερα ως προς τους δεύτερους, που η διαπραγμάτευση για την ευόδωση των επιθυμιών τους θα αρχίσει σύντομα, θα πω δημόσια την εκτίμησή μου: Η στάση τους απέναντί μας, όπως στο Κυπριακό, θα επηρεάσει σημαντικά τις δικές μας μελλοντικές επιλογές.

Συνολικά, δεν μπορεί στη σημερινή εποχή να επικαλούνται κάποιοι δεσμούς, δικαιώματα, απαιτήσεις από μια παρωχημένη εποχή όταν Ελλάδα και η Κύπρος ήταν ακόμα αποικίες τους. Για αυτό περιμένουμε όπως όλοι επιδείξουν έναντι μας τον απαιτούμενο σεβασμό. Τον απαιτούμενο σεβασμό έναντι των αρχών του διεθνούς δικαίου και του αισθήματος δικαιοσύνης και δικαιοσύνης.

Η Ελλάδα υπήρξε μια από τις πρώτες περιοχές μεγάλων αυτοκρατοριών που διεκδίκησε και με συνεχείς αγώνες κατέκτησε την εθνική της κυριαρχία. Πολύ πριν την εποχή της κατάρρευσης των μεγάλων αυτοκρατοριών. Με την εθνοαπελευθερωτική επανάστασή της, που αφετηρία της θεωρείται η 25η Μαρτίου του 1821, έδειξε στους λαούς ότι χρειάζεται να υπάρχει ενότητα στην ψυχή, θέληση στο νου και καρδιά με αποφασιστικότητα. Στο βαθμό που απουσίαζαν οι πιο πάνω ιδιότητες, ενεπλάκη σε αδελφοκτόνες συγκρούσεις, μείωσε τον ενθουσιασμό του φιλελληνισμού, ο οποίος ήταν απαραίτητος για την επιτυχία της επανάστασης, έθεσε την ίδια την Επανάσταση σε κίνδυνο. Το τίμημα ήταν δε υψηλότατο: κατάρρευση της χώρας, υπερχρέωση, υψηλός δανεισμός στη διάρκεια όλης της ιστορίας του νεοελληνικού κράτους.

Η ιστορία της Ελληνικής επανάστασης συνεχίστηκε με την επέκταση του ελληνικού κράτους και την συμπερίληψη όλο και περισσότερων περιοχών που ιστορικά ήταν ελληνικές και στις οποίες ζούσαν πλειοψηφικά ελληνικοί πληθυσμοί. Όταν η Ελλάδα έπαψε να κάνει τη διάκριση ανάμεσα στην κρατική της ολοκλήρωση και την επέκταση σε ξένους χώρους, οδηγήθηκε στη μικρασιατική καταστροφή. Όποτε έτεινε να επιδείξει συμπεριφορά όπως εκείνων των κρατών που είχαν εδαφικές αυτοκρατορίες, τότε ηττήθηκε και υποχώρησε από τα δικά της. Εντέλει, η γεωγραφική και πληθυσμιακή της επέκταση έμεινε ανολοκλήρωτη.

Είχε προηγηθεί μια ακόμα λανθασμένη επιλογή της ελληνικής άρχουσας τάξης: Η άρνηση να ενταχθεί το 1914 η χώρα στο μέτωπο των δυνάμεων που πολεμούσαν την αυстроγερμανική συμμαχία. Τότε που η Μ. Βρετανία έδινε ως αντάλλαγμα

αυτής της συμμετοχής, ή έστω της παραχώρησης δικαιωμάτων ελλιμενισμού σε νησί του Ιονίου, την ένωση της αποικιοκρατούμενης Κύπρου με την Ελλάδα. Τελικά η Ελλάδα -μετά το 1916- συμμετείχε στον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο, χωρίς, όμως, τα ανταλλάγματα του 1914.

Η καταστροφή στη Μικρά Ασία και η παράλειψη του 1914 ήταν αποτελέσματα μονόπλευρων προσανατολισμών των κυρίαρχων δυνάμεων της χώρας σε συγκεκριμένες συμμαχίες και εξαρτήσεις.

Σήμερα γνωρίζουμε, ότι η Ελλάδα είναι ενταγμένη στη Δύση, αλλά ταυτόχρονα είναι γέφυρα Ανατολής - Δύσης. Ότι οφείλει να έχει μια εξωτερική πολιτική πολυδιάστατη και ενεργητική, δημοκρατική, με πληθώρα πρωτοβουλιών. Ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο διεθνής συσχετισμός δυνάμεων, να μην αγνοούνται οι επιδιώξεις και επιθυμίες των άλλων.

Ότι θα πρέπει να αναπτύξουμε ως Έλληνες τις δυνατότητές μας, χωρητικότητες το ονομάζω, στην κατανόηση των σύγχρονων προβλημάτων, στη διαμόρφωση εναλλακτικών λύσεων και στην υλοποίηση της κάθε φορά καλύτερης δυνατής λύσης.

Ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος ήταν καταλυτικός. Άνοιξε την εποχή του τέλους των αυτοκρατοριών, και των θαλάσσιων, όπως της Βρετανικής. Η μάχη για τη λύση του εθνικού ζητήματος συνδέθηκε με το κοινωνικό ζήτημα. Η ένοπλη μάχη των λαών με τα μαζικά κινήματα διεκδίκησης λύσεων σε καθημερινά και δομικά προβλήματα. Η πάλη για αυτοδιάθεση με την συμπερίληψη των δικαιωμάτων μικρότερων κοινοτήτων και μειονοτήτων. Όπου δεν έγινε αυτός ο συνδυασμός διαμορφώθηκαν μακρόχρονα προβλήματα που επηρεάζουν σειρά κρατών μέχρι σήμερα.

Μεταπολεμικά η ιστορία, χάρη και στην πάλη των πολιτών και των μαζικών κινημάτων, έθεσε για άλλη μια φορά στην Ημερήσια Διάταξη το Κυπριακό. Ως πρόβλημα απελευθερωτικό και ταυτόχρονα ρύθμισης των κρατικών και κοινωνικών σχέσεων.

Είναι γεγονός, ότι το αίσθημα της ιστορικής συνέχειας έπαιζε σημαντικό ρόλο στην αυτοσυνειδησία των Κυπρίων. Από την άλλη δεν λήφθηκαν επαρκώς υπόψη οι διαθέσεις των τουρκοκυπρίων και οι τρόποι σύμπραξης τους στον αγώνα για αυτοδιάθεση, ενώ ο παράγοντας Τουρκία άλλοτε υπερτιμήθηκε και άλλοτε υποτιμήθηκε. Μονομερείς αντιλήψεις οδήγησαν σε προβλήματα με την τουρκοκυπριακή κοινότητα που με «περίσσια τέχνη» αξιοποιούσε ο βρετανικός παράγοντας.

Η Τουρκία και ορισμένοι τουρκοκύπριοι ηγέτες «ενσωματώθηκαν» με μεγάλη ευκολία στα βρετανικά σχέδια πρόκλησης αντιπαράθεσης ανάμεσα στις δύο κοινότητες της Μεγαλονήσου.

Οι βρετανοί έκαναν εκ νέου την Τουρκία παίκτη σε μια υπόθεση που η τελευταία είχε παραιτηθεί επίσημα και «αμετάκλητα» (τότε και μόνο τότε) από κάθε δικαίωμα ως προς την Κύπρο.

Ο ξένος παράγοντας, όπως και στην Ελλάδα του 19ου αιώνα, ενέτεινε τις εσωτερικές αντιπαράθεσεις στην Κύπρο. Αξιοποίησε κάθε λάθος που γινόταν από το κίνημα της αυτοδιάθεσης. Επεδίωξε να μετατρέψει το Κυπριακό από ζήτημα αυτοδιάθεσης, κοινωνικής δικαιοσύνης και εθνικής απελευθέρωσης σε ζήτημα σχέσεων στο εσωτερικό της Κύπρου.

Φέρθηκε σκληρά στο διογκούμενο κίνημα απελευθέρωσης της Μεγαλονήσου. Σκότωσε και βασάνισε τους αγωνιστές που επέλεξαν να αντισταθούν από την πρώτη του Απρίλη του 1955 με κάθε μέσο, και ένοπλα, αναδεικνύοντας το θάρρος, την αυτοθυσία και το τραγικό τέλος σειράς ηρώων του κυπριακού αγώνα.

ενώ το 1956 απαγόρευσε το ΑΚΕΛ, αναδεικνύοντας με αυτό τον τρόπο τη σύνδεση του κινήματος για την απελευθέρωση της Κύπρου με το κοινωνικό ζήτημα, τα θέματα της δημοκρατίας, ισότητας και ελευθερίας.

Το Κυπριακό έγινε θέμα στον ΟΗΕ και διεθνοποιήθηκε. Τα λάθη που έγιναν, έδωσαν «πάτημα» στο Λονδίνο που επεδίωξε:

- να εμπλέξει την Τουρκία ως « τρίτο παίκτη » στο Κυπριακό
- να επιβάλλει τον εαυτό της ως προωθητή της « ευνουχισμένης ανεξαρτησίας » της Κυπριακής δημοκρατίας και
- να μετατρέψει εκ νέου την Τουρκία σε παίκτη επί και εντός του Κυπριακού

Κανείς από τους δύο τους, Τουρκία και ΗΒ δεν ήθελαν μια πλήρως ανεξάρτητη δημοκρατική Κύπρο. Ταυτόχρονα, στην Ελλάδα όπως και ανάμεσα στους Ελληνοκυπρίους υπήρξαν αυταπάτες ως προς τον ρόλο του ΟΗΕ. Στο εσωτερικό του τελευταίου κυριαρχούσαν οι παλιές αποικιοκρατικές δυνάμεις και όχι, ακόμα, ο αναδυόμενος κόσμος της ανεξαρτησίας και του απελευθερωτικού αγώνα.

Η πλευρά μας περίμενε πολλά περισσότερα από τον ΟΗΕ από ό,τι αυτός μπορούσε να δώσει. Ο ΟΗΕ αποδείχτηκε και τότε ότι ήταν αναγκαίος για τη λύση του Κυπριακού. Δεν οδηγούσε, όμως, αυτόματα και σε κάθε περίπτωση σε μια δίκαιη

και λειτουργική λύση.

Συχνά στο Κυπριακό, δεν υπήρχε σαφής αξιολόγηση του διεθνούς συσχετισμού ισχύος της κάθε εποχής και των γεωπολιτικών αλλαγών που κάθε φορά επέρχονταν. Δεν εκτιμήθηκαν με ακρίβεια οι αδυναμίες και οι δυνατότητες της Τουρκίας. Ενώ υποτιμήθηκαν τα βρετανικά σχέδια αξιοποίησης και εμπλοκής της Τουρκίας στην όποια λύση του Κυπριακού.

Η πορεία είναι γνωστή. Η ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας συνοδεύτηκε από δύο Συνθήκες που κάθε άλλο παρά βοηθούσαν: εκείνη των εγγυήσεων και η άλλη των «συμμαχιών».

Όταν η νεοραγιάδες της χούντας αποφάσισαν να ανατρέψουν τον Μακάριο στο όνομα της ένωσης, αλλά στην πραγματικότητα προκειμένου να εξυπηρετήσουν συμφέροντα τρίτων, το Κυπριακό κράτος μπήκε σε μια πορεία μεγάλης αγωνίας.

Θα ήθελα, Μακαριότητα, Αξιότιμε κ. Πρόεδρε,

Να ζητήσω εκ μέρους όλων μας, εδώ σε αυτόν τον ιδιαίτερο τόπο, συγγνώμη για το έγκλημα της χούντας των Αθηνών.

Σήμερα, το Κυπριακό είναι ένα από τα πιο πολύπλοκα προβλήματα της παγκόσμιας πολιτικής. Πολλαπλοί παίκτες εμπλέκονται σε αυτό με διαφορετικές και συχνά αντικρουόμενες επιδιώξεις.

Το Κυπριακό, συμπεριλαμβάνει πολλαπλά και πολυεπίπεδα προβλήματα: το κοινωνικό, το διακοινοτικό, ζητήματα ιστορίας. Το Κυπριακό, όμως, από τη σκοπιά των διεθνών σχέσεων, όπως και εκείνης του διεθνούς δικαίου, είναι πρωτίστως πρόβλημα κατοχής της Μεγαλονήσου από ξένο στρατό.

Η ένοπλη και βίαιη επέμβαση της Τουρκίας στην Κύπρο με πρόφαση την προστασία των Τουρκοκυπρίων παραβίασε τις συνθήκες του Λονδίνου και της Ζυρίχης. Ήταν και είναι παράνομη. Παραβίασε τον καταστατικό χάρτη του ΟΗΕ και όλων των κανόνων και προβλέψεων του διεθνούς δικαίου.

Η επέμβαση της Τουρκίας προκάλεσε το ξερίζωμα χιλιάδων Κυπρίων από τις εστίες τους. Προκάλεσε την προσφυγιά δεκάδων χιλιάδων Ελληνοκυπρίων και υποχρέωσε τους Τουρκοκύπριους να ζουν ντε φάκτο υπό στρατιωτικό καθεστώς. Η πλειοψηφία των τελευταίων αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τη μεγαλόνησο. Η Τουρκία τους πίεζε όλο και περισσότερο με την στρατιωτική της παρουσία, αλλά και με τη μεταφορά εποίκων από τις ανατολικές περιοχές της, κάνοντας τη ζωή των Τουρκοκυπρίων ανυπόφορη. Το γεγονός αυτό δεν καλύπτεται από τη δημόσια εκ μέρους της απαίτηση για τα δικαιώματα των τουρκοκυπρίων. Εξάλλου, με

κανένα τρόπο δεν είναι διατεθειμένη να δώσει ανάλογα δικαιώματα στο σύνολο των δικών της πληθυσμών. Ουσιαστικά, την Άγκυρα δεν την ενδιαφέρουν οι τουρκοκύπριοι, αλλά η διασφάλιση γεωστρατηγικών «δικαιωμάτων».

Η Ελλάδα σε αντίθεση με την Τουρκία δεν ενεπλάκη στις διαπραγματεύσεις για την εσωτερική πτυχή του Κυπριακού διότι σέβεται απόλυτα την ανεξαρτησία, κυριαρχία και εδαφική ακεραιότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Όποια γνώμη και αν είχαμε για αυτές δεν την διατυπώσαμε ποτέ, ούτε δημόσια, ούτε κατ' ιδίαν. Ο σεβασμός μας για την Κυπριακή Δημοκρατία είναι απόλυτος και ολικός.

Η Ελλάδα ενεπλάκη στο Κυπριακό μέσω της βοήθειας που έδωσε για την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ. Μαζί με τον αείμνηστο Γιάννο Κρανιδιώτη παλέψαμε να ενταχθεί η Κύπρος στην ΕΕ. Μετά το βέτο του Λουξεμβούργου το 1997, οδηγηθήκαμε, Ελλάδα και τα υπόλοιπα μέλη της ΕΕ, στον έντιμο και προωθητικό συμβιβασμό του Τάμπερε το φθινόπωρο του 1999 που μορφοποιήθηκε στις αποφάσεις του Ελσίνκι και στο άνοιγμα του δρόμου της ένταξης της Κύπρου στην ΕΕ.

Σήμερα, η Ελλάδα, εμπλέκεται στην διαπραγμάτευση του Κυπριακού στην εξωτερική / διεθνή πτυχή του. Ως προς τις δύο προαναφερθείσες Συνθήκες στις οποίες καλώς ή κακώς συμμετείχε και έχει αναλάβει διεθνείς δεσμεύσεις και ευθύνες.

Σε αυτό το πλαίσιο, η διεθνής πτυχή του Κυπριακού συντίθεται από τρία αλληλένδετα προβλήματα: το καθεστώς των εγγυήσεων, τα υποτιθέμενα δικαιώματα παρέμβασης τρίτων στην Κύπρο, την παρουσία ξένων στρατευμάτων στη Μεγαλόνησο.

Μόλις ανέλαβε η νέα Κυβέρνηση Σωτηρίας στην Ελλάδα τον Ιανουάριο του 2015, γνωστοποιήσαμε άμεσα στον ΟΗΕ και σε κάθε διεθνή παράγοντα που εμπλέκεται στο Κυπριακό ότι η θέση μας είναι ότι αυτό το καθεστώς και αυτές οι συνθήκες θα πρέπει να καταργηθούν, χωρίς μεν και αλλά. Και αυτό διότι ένα τέτοιο καθεστώς είναι παράνομο σύμφωνα με το σύγχρονο διεθνές δίκαιο και το σύνολο των αποφάσεων του ΟΗΕ. Διότι αυτό το καθεστώς χρησιμοποιήθηκε για την χρήση βίας, και μάλιστα ένοπλης, που απαγορεύει το διεθνές δίκαιο. Διότι είναι ένα καθεστώς αναχρονιστικό και δεν αντανακλά τις πραγματικότητες της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Από πολλές πλευρές έγινε προσπάθεια να μη τεθεί στην ατζέντα της διαπραγμάτευσης του Κυπριακού το ζήτημα των εγγυήσεων, των δικαιωμάτων επέμβασης πάνω στο πληγωμένο κορμί της Μεγαλονήσου.

Αυτό φάνηκε και στη Γενεύη. Η Τουρκία δεν ήταν σε θέση να κάνει ή δεν ήθελε να κάνει οποιαδήποτε πρόταση. Ίσως είχε εγκλωβιστεί στην αυταπάτη ότι αυτά που λέμε δεν τα εννοούμε. Εμείς, όμως, τα εννοούμε και μάλιστα κατηγορηματικά. Διότι πώς μπορεί να λέει κανείς ότι λύνει ένα πρόβλημα όταν θέλει να αφήνει ανέπαφη την ουσία και τη βάση γέννησής του;

Δεν είναι τυχαίο, ότι μετά την πρώτη ημέρα συζητήσεων στη Γενεύη, ο Τούρκος Υπουργός Εξωτερικών δήλωσε ότι έχει να κάνει τάχα σημαντικότερα πράγματα από το να συζητά το Κυπριακό, λέγοντας ότι πρέπει να πάει στην Άγκυρα λόγω του προεκλογικού αγώνα και των εξελίξεων στη Συρία. Με αυτό τον τρόπο αρνήθηκε να παραμείνει στη δεύτερη μέρα των συζητήσεων. Στη συνέχεια, συνειδητά ψευδώς, δήλωνε ότι φύγαμε εμείς από την Γενεύη, ενώ εμείς ήμασταν ακόμα εκεί μαζί με τον ΓΓ του ΟΗΕ.

Το κύριο, βέβαια, είναι ότι οι Τούρκοι έφυγαν από την Γενεύη διότι δεν ήθελαν ή και δεν μπορούσαν να συζητήσουν το κύριο ζήτημα, τον πυρήνα του Κυπριακού από τη διεθνή σκοπιά: την κατάργηση των εγγυήσεων, την απάλειψη κάθε δυνατότητας παρέμβασης, την απόσυρση του κατοχικού στρατού.

Ήταν φανερό, ότι από την επομένη της Γενεύης αναζητούσαν άλλοθι για να σπάσουν τη διαπραγμάτευση σε άλλα θέματα. Γνωρίζουν, πλέον, πολύ καλά, ότι δεν μπορούν να πείσουν κανέναν πια στον κόσμο ότι δικαιούνται να έχουν δικαίωμα στρατιωτικής παρουσίας και επέμβασης στην Κύπρο. Γι' αυτό επέλεξαν μια win-win επιλογή: να θέσουν νέα, άσχετα ζητήματα προκειμένου να καλύψουν την αδυναμία ή έλλειψη θέλησης να συζητήσουν το κύριο, ή στην καλύτερη περίπτωση να κερδίσουν τη δυνατότητα ελέγχου της Μεγαλονήσου με μη στρατιωτικά μέσα, ώστε να συμβιβαστούν σε άλλα ζητήματα. Έτσι μας προέκυψε το αίτημα για το δικαίωμα των «4 ελευθεριών» για τους Τούρκους.

Ταυτόχρονα, κάτοχοι θεσμικών θέσεων στα κατεχόμενα, όπως ο ψευδοπρωθυπουργός, έκαναν λόγο για πλάνο «B» και τη δυνατότητα προσάρτησης της κατεχόμενης Κύπρου στην Τουρκία. Κάποιοι άλλοι στα κατεχόμενα έκαναν λόγο για «μοντέλο Γιβραλτάρ». Είναι αξιοθαύμαστο, πώς οι τόσο ευαίσθητοι σε άλλα θέματα διεθνείς παράγοντες και διαμεσολαβητές παριστάνουν σαν να μην άκουσαν τίποτε από όλα αυτά.

Οι απαιτήσεις των Τούρκων για τις 4 ελευθερίες δεν αφορούν το Κυπριακό

πρόβλημα. Είναι μια απαίτηση που διατυπώνεται προς την ΕΕ στο όνομα του Κυπριακού. Στην πραγματικότητα, δηλαδή, η Τουρκία απαιτεί να φροντίσουν οι εμπλεκόμενοι στο Κυπριακό την ικανοποίηση των ως άνω αιτημάτων προκειμένου να υπάρξει λύση στο Κυπριακό. Έτσι, για άλλη μια φορά, η Τουρκία προσπαθεί να καλύψει το θέμα της Κατοχής και να αναγάγει ως δήθεν κεντρικό πρόβλημα του Κυπριακού τα δικά της δικαιώματα. Αυτό το κάνει αφενός ζητώντας στρατιωτική βάση για λόγους που έχουν να κάνουν με το μεσανατολικό και αφετέρου τις «4 ελευθερίες» που αφορούν δικαιώματα των Τούρκων στην ΕΕ. Προσωπικά, μετά τη Γενεύη, περίμενα ότι οι Τούρκοι θα θέσουν άσχετα ζητήματα προκειμένου να εκβιάσουν. Δεν με εξέπληξαν. Περισσότερη εντύπωση μου προκάλεσε η συμπεριφορά διεθνούς διαμεσολαβητή. Τι έκανε αυτός ο διαμεσολαβητής; Μήπως αντί να διαμεσολαβεί ανάμεσα στις δύο κοινότητες ανακήρυξε εαυτόν σε διαμεσολαβητή ανάμεσα στην Τουρκία και την ΕΕ; Αναρωτιέμαι, έχει τέτοια εξουσιοδότηση και από ποιόν; Αν η Τουρκία έχει ένα αίτημα προς την ΕΕ να πάει η ίδια και να το διαπραγματευτεί. Καλοδεχούμενη θα είναι. Οι άλλοι, όμως, δεν έχουν καμία δουλειά να θεωρούν ότι με αφορμή το Κυπριακό οφείλουν να συμβάλλουν στην ικανοποίηση απαιτήσεων της Τουρκίας που αφορούν τις σχέσεις της με την ΕΕ.

Και αναρωτιέμαι, ανέλαβαν να λύσουν το Κυπριακό μετά τις παραβιάσεις των προηγούμενων συμφωνιών ή ανέλαβαν την καλύτερη υλοποίηση παλιών συμφωνιών και την περισσότερο φιλότουρκη ερμηνεία τους;

Μήπως δεν είναι διαμεσολάβηση αλλά δικηγορία όταν αναλαμβάνουν να τους εξηγήσουν πώς να διατυπώσουν καλύτερα τα αιτήματά τους προς την ΕΕ;

Μήπως λειτουργούν ως λομππίστες στην υπηρεσία της Τουρκίας;

Εν κατακλείδι, το νόημα του αγώνα της Ελλάδας στον 19ο αιώνα και ο αγώνας για αυτοδιάθεση των Κυπρίων στον 20ο αιώνα δεν έγινε για να εξυπηρετούνται τρίτοι. Αυτοί οι αγώνες έγιναν για ανεξαρτησία και κυριαρχία. Για να ζουν οι λαοί σε ειρήνη και όχι υπό ζυγό.

Η Ελλάδα σήμερα στηρίζει κάθε επιλογή της Κύπρου στην εσωτερική πτυχή της διαπραγμάτευσης για το Κυπριακό. Η Ελλάδα στηρίζει μια Κύπρο χωρίς ελέγχους ξένων στρατών, παρωχημένων συστημάτων εγγυήσεων, κάθε είδους εξωτερικής εγγύησης από τους κατακτητές. Απαγόρευση κάθε δικαιώματος παρέμβασης τρίτων και κάθε καταπάτησης του διεθνούς δικαίου ή χρήσης βίας στις διεθνείς σχέσεις, από όπου και αν προέρχονται.

Η Ελλάδα στηρίζει την απόδοση των δικαιωμάτων που δικαιούνται οι τρεις

μειονότητες (Μαρωνίτες, Αρμένιοι, Λατίνοι). Τα μέγιστα δυνατά δικαιώματα για τους Τουρκοκύπριους, έτσι ώστε να μπορούν να ονειρεύονται και εκείνοι την Κύπρο ως τη δική τους πατρίδα, πατρίδα των παιδιών τους, μακριά από αδικίες και ξένες επεμβάσεις. Τη μέγιστη ασφάλεια για τους Ελληνοκύπριους σε μια ενωμένη και δημιουργική Πατρίδα.

Σας ευχαριστώ.».

Διαβάστε:

[Χαιρετισμός του Προέδρου της Δημοκρατίας στην εκδήλωση για τις εθνικές επετείους της 25ης Μαρτίου και της 1ης Απριλίου](#)

[Χαιρετισμός του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Κύπρου κ. κ. Χρυσόστομου για τις εθνικές μας επετείους της 25ης Μαρτίου και 1η Απριλίου](#)

Βίντεο ομιλίας του Υπουργού Εξωτερικών κ. Νίκου Κοτζιά

Πηγή: churchofcyprus.org.cy